

dess *Nihil* en betydelse, innebär fröet till en utveckling, hvars sanning icke är ett absolut resultat, utan hvilken såsom *utveckling*, är sin egen sanning.

7 UTDRAK AF ETT BREF FRÅN TÜBINGEN DEN 14 OKTOBER.

Freja n:o 86 30. X 1840

10

— — — De litterära bekantskaper jag tills dato gjort i Bonn och Heidelberg, hafva intet farligt af sig visat, hvarföre jag hoppas kunna slå mig bra ut härstädes. *Strauss* i Stuttgart gjorde mig likväl flat, men genom sin ungdom. Han lär vara omkring 30 år, men kunde väl passera för 22 å 24. Det är dock något att vid den ålder hafva gifvit verlden en sådan impuls som han. Still och enkel i sitt sätt, bor han lika enkelt i tvenne små studentkamrar inne uti en trädgård. Han syntes van vid besök från östan och vestan, så att allt gick temmeligen afmätt, med undantag af en kort diskussion angående hans arbete, i afseende å

20

hvilket han förklarade sig nöjd med min uppfattning deraf. Jag kom ihåg den gamla regeln, att göra besöket kort i mån af föremålets celebrité, hvarföre vi skiljdes, sedan han likväl gifvit några löften till min fördel. Han har ett vackert ynglings-ansigte, hvit och röd, ljust hår och stora blå, något utstående ögon, hvilkas rörelser ger tillkänna en kammarherre och bokmal. Han höll just på med sista arket till första delen af sin *Dogmatik*, för hvilken han, enligt ryktet, erhåller ett honorarium af 30 000 R:dr Sv. B:ko. Det är dock något, hvarmed en litteratör kan lefva som en karl. Det märkligaste jag har att säga om Bonn, är att jag der gjorde bekantskap med *Arndt*, som, efter 20 års förbud, nu af den nye Konungen fått tillstånd att hålla föreläsningar.

30

Coblenz har något tycke af Stockholm; dock tog jag hastigt afsked deraf, drack ej en gång en droppa vatten, ehuru tvenne floder der sammanstöta, samt ej en enda droppa vin, ehuru dessa floder äro Rhen och Mosel. Det berömda Rheingau, från Bingen till Maing, förtjenar icke en promenad, så framt man ej har råd att dricka godt vin för 8 R:dr 32 sk. buteljen. Markenbrunner drack jag äkta, nemligen ur brunnen nedanför berget, hvilken äfven gifver vinet namn, och kan försäkra, att det är godt, när man, såsom jag, var varm och törstig. Till esterrättelse länder, att man aldrig på stället kan få af de bättre vinerna,

40

utan måste man i thy fall lita uppå källarmästarne i de större städerna. Så mycket har jag likväl smakat af sorten, att du kan försäkra de glada vännerna i Stockholm, att den Rhen-Bleckert, rätteligen Bleichart, de dricka i Stockholm, aldrig sett Rehns stränder. Vin är i allmänhet här en dyr artikel, emedan det ständigt måste drickas. Man får det godt vid Rhen för 1 å 1 R:dr 16 sk. B:ko, och här vid Neckar för 28 sk. buteljen, men en butelj vid hvarje måltid kostar till och med mer än det smakar. En resa vid Rhen vore ändå herrlig för bemälte vänner, hvilkas magar sucka under hotellerna Royals och du Nords hårdsmälta tyranniska välde, ty hvilka värdshus finnas ej här och hur orimligt åter man ej sedan! Hvarje middag 12, 15 å 20 rätter. En sådan middag med musik och 1/2 butelj vin kostar 1 R:dr 32 sk., fås till och med för 1 R:dr 16 sk. B:ko. Till maten hörer vanligen kalf-, har-, ank-, kramsfågel-stek, allt på en gång, utom det att allt bröd, man dertill får, är från Tyska bagaren. I Tübingen åtnöjer man sig vanligtvis med hjort- och råbockstekar och betalar för 6 å 7 rätter med godt vin 32 sk., ja man kan till

50

och med hjelpa sig fram till ett middagsbord af ganska god beskaffenhet med 28 sk. Brännvin kan härstädes visserligen fås, men blott försatt med bäska. För öfrigt kan i utgifter föga uppseende här göras, ty ifrån Bonn till Basel bo öfverallt stenrika Engelsmän. Sjelfva farten på Rhen är med ångbåtarna ytterst billig, ungefär 12 sk. per mil i 1:sta kajutan, hvilket troligtvis gör att en sådan mängd här beständigt befinner sig på resande fot. Ännu i denna årstid, ända till Maing, är hvarje ångbåt full af passagerare, fastän minst 3:ne lägenheter dagligen finnas, uppåt och nedåt.

Mycket språkförbistring råder här, alldeles som i Sverige – man hör idel utländska ord i moderspråket inflätade, hvilket ovillkorligt skulle martera min vän Bibliotekarien A. i Stockholm, så framt ej en tjenlig reträtt för honom vore att finna – och denna reträtt är till de sköna bibliotekerna, det i Cöln med 2 000 incunables och 250 Aldinska upplagor, det i Bonn med 100 000, och i Heidelberg med 120 000 band och dessutom 1 800 manuskripter. Med allt detta kunde han väl höra en »kollner» bedja sig »spaziren hinein», »diniren» o. s. v. – Jag måste väl äfven nämna något om »das schöne Geschlecht», som dock icke är utmärkt skönt, men i allmänhet utan ceremoni samt oändligen ljufligt och husligt. Hvad skulle väl våra damer i Stockholm säga om en ung och verkligen vacker fru, som, ehuru hon lefvat 2 år i Bonn, icke hade en enda fruntimmersbekantskap? Hennes umgänge var hennes man, som är Doktor och sanskrit-studerare, och hans bekantskaper. Likaledes såg jag i Heidelberg en privat Docents fru, som åtminstone synbarligen icke ägde någon piga, sjelf bestyra om té och tillbehör. Mig till ära var för aftonen bjudning, bestående af ett annat dylikt kuttrande Docentpar. Icke här behöfver man genera sig med pjoller för fruntimmernas räkning. Fruntimmerna äro här hemma i allmänna litterära och politiska ämnen, samt fråga sig snällt och beskedligt före, der deras vetande icke hinner till. Det är då roligt nog att höra mannen hålla en föreläsning i ämnet och åberopa förut gifna lektioner. Gud vet när och hvar. Ett sådant par bebor en 2 à 3 smårum, besöker aldrig assembléer o. s. v., och har väl aldrig tänkt på att hålla en middag, ett kaffé, dans, supé eller dylikt. Vore lifvet hos oss sådant, så skulle icke så mången sucka bort sina dar i coelibatet. I Heidelberg hörde jag den bekante Doktor Fortlage, jemte frun, sjunga stycken ur Frithiof. — — —

Du hade troligtvis, i stället för detta strögods, önskat dig något både intressantare och grundligare; men derom torde vi kunna få språkas en annan gång.